

คำสั่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๐๑๐/๒๕๖๓

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมการท่องเที่ยว
เกี่ยวกับรายชื่อผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว

ผู้อุทธรณ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ก.
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : กรมการท่องเที่ยว

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ก. - ผู้อุทธรณ์ มีหนังสือลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ถึงกรมการท่องเที่ยว ขอข้อมูลรายชื่อผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่ได้รับใบอนุญาตและใบอนุญาตยังไม่หมดอายุ ณ เวลาปัจจุบัน แยกรายจังหวัดทั้ง ๗๗ จังหวัด เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้คำแนะนำและคุ้มครองสิทธิแก่นักท่องเที่ยว

กรมการท่องเที่ยว มีหนังสือ ที่ กก ๐๔๐๓/๒๑๕๑ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ถึงผู้อุทธรณ์แจ้งว่า เนื่องจากข้อมูลรายชื่อผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลตลอดเวลา โดยมีการขออนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมีการยกเลิกการประกอบธุรกิจนำเที่ยว ทำให้ข้อมูลต้องมีการแก้ไขให้เป็นปัจจุบันตลอด อีกทั้งไม่ได้มีการจัดทำหรือรวบรวมข้อมูลดังกล่าวไว้ในรูปแบบเอกสาร จึงเป็นข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการรวบรวมและจัดให้มีขึ้นใหม่ จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่สามารถเปิดเผยข้อมูลรายชื่อผู้ประกอบการธุรกิจผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวให้แก่ชมรมคุ้มครองนักท่องเที่ยวดู ตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อย่างไรก็ตาม ประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบข้อมูลผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่เป็นปัจจุบันได้ที่ www.dot.go.th หรือสอบถามได้ที่กรมการท่องเที่ยว โทร ๐ ๒๒๑๙ ๔๐๒๙ - ๓๐

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๓ ถึงประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมการท่องเที่ยว ดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงสรุป

คำสั่ง ที่ สค ๐๑๐/๒๕๖๓

ความได้ว่า ผู้อุทธรณ์เป็น - มีหนังสือถึงกรมการท่องเที่ยว ขอข้อมูลรายชื่อผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่ได้รับใบอนุญาตและใบอนุญาตยังไม่หมดอายุ ณ เวลาปัจจุบัน แยกรายจังหวัดทั้ง ๗๗ จังหวัด เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้คำแนะนำและคุ้มครองสิทธิแก่นักท่องเที่ยว แต่กรมการท่องเที่ยวปฏิเสธการเปิดเผยโดยให้เหตุผลว่าข้อมูลรายชื่อผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่ได้รับใบอนุญาตผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลตลอดเวลา อีกทั้งไม่ได้มีการจัดทำหรือรวบรวมข้อมูลดังกล่าวไว้ในรูปแบบเอกสาร จึงเป็นข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐจะต้องดำเนินการรวบรวมและจัดให้มีขึ้นใหม่ จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่สามารถเปิดเผยตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อย่างไรก็ตาม ประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบข้อมูลผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่เป็นปัจจุบันได้ที่ www.dot.go.th หรือสอบถามได้ที่กรมการท่องเที่ยว ผู้อุทธรณ์จึงอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมการท่องเที่ยวดังกล่าว

ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย กรมการท่องเที่ยว มีหนังสือ ที่ กก ๐๔๐๓/๓๒๑๙ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ ถึงคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ส่งข้อมูลข่าวสารมาเพื่อประกอบการพิจารณา และชี้แจงสรุปความได้ว่า กรมการท่องเที่ยวมีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีจำนวนผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวประมาณ ๑๓,๔๐๒ ราย (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓) ทั้งนี้ จำนวนผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่ได้รับใบอนุญาตจะมีเพิ่มขึ้นและลดลงตลอดเวลาเนื่องจากมีผู้มาขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวตลอดเวลา และมีผู้ที่ใบอนุญาตสิ้นสุดลงตลอดเวลาเช่นกัน ดังนั้น หากมีการรวบรวมจัดทำข้อมูลผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวขึ้นมา ณ วันใดก็ตาม ข้อมูลดังกล่าวจะไม่สามารถใช้อ้างอิงหรือมีความถูกต้องได้ในวันถัดไป กรมการท่องเที่ยวได้มีการรวบรวมจัดทำข้อมูลรายชื่อผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่ใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวสิ้นสุดลงไว้แต่ประการใด อย่างไรก็ตาม เพื่อประโยชน์ของประชาชนในการเลือกซื้อรายการนำเที่ยว กรมการท่องเที่ยวได้จัดทำระบบตรวจสอบใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว และมัคคุเทศก์ผ่านทางเว็บไซต์กรมการท่องเที่ยว www.dot.go.th เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบว่าผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวได้รับใบอนุญาตหรือไม่ก่อนที่จะตกลงซื้อรายการนำเที่ยวจากผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวดังกล่าวตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกอบกฎกระทรวงการอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดประเภทใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวเป็น ๔ ประเภท ได้แก่ (๑) ประเภทเฉพาะพื้นที่ (๒) ประเภทในประเทศ (๓) ประเภทนำเที่ยวจาก

คำสั่ง ที่ สค ๐๑๐/๒๕๖๓

ต่างประเทศ และ (๔) ประเภททั่วไป มิได้มีการแบ่งประเภทใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวเป็นรายจังหวัดแต่อย่างใด ดังนั้น ในการที่จะจัดทำข้อมูลตามที่อยู่ผู้ขอ นอกจากจะต้องดำเนินการประมวลผล ใส่สูตรฟิลเตอร์ ค้นหาเฉพาะผู้ประกอบการรายที่ยังมีใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยว ซึ่งเจ้าหน้าที่ระดับผู้ใช้งานระบบไม่สามารถทำได้ ต้องดำเนินการโดยนักวิชาการคอมพิวเตอร์ แต่ยังคงต้องคัดแยกผู้ประกอบการนำเที่ยวเป็นรายจังหวัดอีกด้วย กรมการท่องเที่ยวจึงขอเรียนว่า ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่มีกระบวนการขั้นตอนในการจัดทำ/รวบรวมขึ้นมาใหม่ มีใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว และพร้อมที่จะสำเนาให้แก่ประชาชนผู้มาร้องขอได้ตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อมูลที่อยู่ผู้ขอเป็นข้อมูลที่ต้องรวบรวมจัดทำขึ้นใหม่ซึ่งต้องใช้ระยะเวลา และข้อมูลเมื่อมีการจัดทำขึ้นเสร็จ ข้อมูลดังกล่าวก็ไม่สามารถยืนยันความถูกต้องได้ในวันถัดไป จึงเป็นข้อมูลที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะ และเป็นการเพิ่มภาระเกินควรแก่เจ้าหน้าที่ที่ต้องบริการแก่ประชาชนรายอื่น อีกทั้งกรมการท่องเที่ยว ได้มีระบบรองรับการตรวจสอบสถานะใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเที่ยวที่เป็น Real Time มีความถูกต้อง ให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ขณะเลือกซื้อรายการนำเที่ยวจากผู้ประกอบการนำเที่ยวที่ได้รับใบอนุญาต ได้ที่ www.dot.go.th

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ คือ ข้อมูลรายชื่อผู้ประกอบการนำเที่ยวที่ได้รับอนุญาตและใบอนุญาตยังไม่หมดอายุ ณ เวลาปัจจุบัน แยกรายจังหวัดทั้ง ๗๗ จังหวัด ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลการปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดที่หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้ ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏตามคำชี้แจงของกรมการท่องเที่ยวว่า ข้อมูลข่าวสารในรูปแบบที่อยู่ผู้ขอเป็นข้อมูลที่ต้องมีกระบวนการขั้นตอนในการจัดทำ/รวบรวมขึ้นมาใหม่ มีใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว และพร้อมที่จะสำเนาให้แก่ประชาชนผู้มาร้องขอได้ตามมาตรา ๑๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เมื่อไม่มีข้อมูลข่าวสารในสภาพที่พร้อมจะให้ได้ จึงเป็นกรณีที่ไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารตามคำขอคณะกรรมการวินิจฉัยฯ จึงไม่สามารถพิจารณาวินิจฉัยข้อมูลข่าวสารที่ไม่มีอยู่ได้ จึงไม่มีประเด็นต้องวินิจฉัย และหากผู้ขอไม่เชื่อว่าเป็นความจริงตามคำชี้แจงของกรมการท่องเที่ยว อาจใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ตามมาตรา ๑๓ ประกอบมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อตรวจสอบความมีอยู่ของข้อมูลข่าวสารต่อไปได้

วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๓